

PÁLYAMŰ

a Bírósági Közlöny 2022/1. számában megjelent, az 57.E/2022. (II. 17.) OBHE számú határozattal a Debreceni Ítéltábla Polgári Kollégiuma kollégiumvezetői tisztségének betöltésére kiírt pályázathoz

dr. Pribula László

2022

Alapvetés

A bírósági szervezetrendszer egészének úgy kell működnie, hogy közhatalmi feladatkörének, a magas szintű, hatékony és időszerű ítélkezésnek teljeskörűen eleget tudjon tenni; ehhez minden bíróságnak az eljárási rendben betöltött szerepéhez és a jogszabályokban meghatározott feladataihoz igazodóan kell hozzájárulnia. A Debreceni Ítéltáblának mint a bírósági szervezetrendszer harmadik szintjén elhelyezkedő bíróságnak különös a felelőssége a másodfokú szerepköréből adódóan a bírói gyakorlat fejlesztésében; egyben regionális funkciójából adódóan elő kell segítenie a törvényszékek részéről felmerülő jogalkalmazási kérdések feltárását és megvitatását; együtt kell működnie a Kúriával is az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében.

A közelmúltban jelentős változások történtek az ítélőtábla vezetésében: Szilágyiné dr. Karsai Andrea elnöki és dr. Toma Attila elnökhelyettesi pályázatát megismertem, az azokban foglalt célkitűzésekkel egyetérttek, a megfogalmazott törekvések alapján – a pályázat előterjesztésének szándékáról történő közlésem során folytatott megbeszélésekre is tekintettel – az újonnan kinevezett vezetőkkel megfelelően együtt tudok működni. Több éve gördülékeny és hatékony a munkafolyamatok egyeztetése dr. Tass Edinával, a Munkaügyi Kollégium vezetőjével és dr. Elek Balázssal, a Büntető Kollégium vezetőjével. A pályázatomat mindezek figyelembevételével nyújtom be.

A Debreceni Ítéltábla Polgári Kollégiuma jelenleg 22 tagból áll: közülük 13 bírósági bírónak az ítélőtábla bírójává – amelyek közül 1 tanácselnök nyugdíjazás előtt szabadságát, majd felmentési idejét tölti, az ítélkezésben már nem vesz részt –, a további tagok a törvényi rendelkezések alapján a törvényszékek kollégiumvezetői, továbbá a kollégiumban működik két választott tag. Az ítélőtáblán a civilisztikai bírászkodás jelenleg négy tanácsban zajlik, valamennyi tanács három tagú; az ítélőtábla elnöke és kollégiumvezetője is aktívan részt vesz az ítélkezésben. A négy tanács között az I. és a II. tanács alapvetően a hagyományos értelemben vett polgári, a III. és a IV. tanács alapvetően a gazdasági ügyeket intézi. Valamennyi tanács mellett egy-egy bírósági titkár dolgozik. A folyamatos egyeztetések alapján, az ügyelosztási rend állandó pontosítása mellett az arányos munkateher biztosítása jól kialakult: megállapítható, hogy a megvalósított ügyelosztási rend peres és nemperes ügyekben egyaránt egy kiegyensúlyozott ügyelosztást tesz lehetővé. Ennek alapján, a számos alkalommal megvitatott szempontok szerint, a statisztikai

adatok által is alátámasztottak értelmében a tanácsok munkája, a tanácsok tagjainak egyéb feladataira is figyelemmel, arányos.

A következő táblázat bemutatja a Debreceni Ítéltábla Polgári Kollégiumának elmúlt négy éve ügyforgalmi adatait:

Peres ügyek	előző évről folyamatban volt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	ebből 2 éven túliak	
					db	%
2018.	132	326	389	69	0	0
2019.	69	192	206	55	1	1,82
2020.	55	142	163	34	0	0
2021.	34	178	167	45	0	0

Az alábbi táblázat pedig bemutatja a 2020. és 2021. évben tanácsok szerinti lebontásban az ítéltábla határozatait érintő felülvizsgálati eljárások eredményeit:

Felülvizsgálati határozatok

Civilisztika tanácsok	2020. évben					2021. évben				
	Összesen	hat. fenntartva	kérelem hiv. elut.	hat. kiv. hely.	egyéb	Összesen	hat. fenntartva	kérelem hiv. elut.	hat. kiv. hely.	egyéb
Pf. I.	15	9	1	5	-	16	8	4	4	-
Pf. II.	9	7	2	-	-	9	5	2	2	-
Gf. III.	18	5	6	7	-	3	1	1	1	-
Gf. IV.	8	4	3	1	-	6	3	1	2	-
Összesen:	50	25	12	13	0	34	17	8	9	0

Az ítélezés a statisztikai adatokból következően hatékony és időszerű: az ügyek döntő többsége négy hónapon belül befejeződik; éven túli ügy a pályázat benyújtásakor nem volt. A befejezések száma folyamatosan meghaladta az érkezések számát (*ez alóli látszólagos kivétel volt a 2021. év vége, amelynek oka az év végi magasabb érkezés volt, ugyanakkor a 2021. december 31-én folyamatban maradt összesen 110 ügy közül mindössze 13 volt 3 hónapon túli és ezen belül mindössze 4 volt 4 hónapon túli – ezzel együtt az ügyeket a kollégiumvezető külön áttekintette, és valamennyi esetben megállapította, hogy folyamatosan intézkedések történtek, a másodfokú eljárás időtartama indokolt volt.*) A magas szakmai színvonalú munkát igazolják a felülvizsgálati eljárások eredményei, amelyekből kitűnik, hogy a Kúria túlnyomó többségében egyetértett az ítéletábra tanácsainak jogi álláspontjával. A hatályon kívül helyező határozatokat a kollégiumvezető havonta áttekinti, azok az ítéletábra elnöke részére összefoglaló értékelést adó célzott vizsgálat tárgyai, a tapasztalatokat szakmai fórumokon is átbeszéljük. Mindezekből megállapítható, hogy a hatályon kívül helyezésre – és jellemzően egyben érdemi jogerős határozat meghozatalára – vezető felülvizsgálati döntések oka alapvetően eltérő jogi álláspont volt, azok intézkedést nem igényeltek.

Országos tendencia mind a peres, mind a nemperes ügyek tekintetében az elmúlt években a jelentős csökkenés, amely alól a Debreceni Ítéletábra sem kivétel; a 2021. év érkezése haladta meg először a korábbi év érkezését. Az ügyérkezéssel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy az ítéletábrán a „devizahiteles” ügyeket korábban nem függesztették fel, hanem érdemben elbírálták, így azok nem indultak újra. Ez a folyamat természetesen független az ítéletábrán működő bírák személyétől, akik – mint ahogy az időszakos kirendelések és a vállalt feladatok is mutatják – lényegesen nagyobb munkateher teljesítésére is képesek. A hatályos perjogi szabályok – szembe kerülve egyébként a hazai történeti hagyományokkal és az irányadó nemzetközi példákkal – a törvényszéki hatáskört, nem feltétlenül koncepcionálisan, inkább a hatásköri szabályok évtizedek óta történő finomhangolása okán, az ügyek alacsony arányára határozták meg, és szemben egyes országok példáival, az ítéletábra a másodfokú hatáskörön felül további feladatokat lényegében nem kapott. Ennek a kialakuló helyzetnek az átgondolása hosszú távon elkerülhetetlen: a felelős létszámgazdálkodás mellett – az egész bírósági szervezet szempontjait figyelembe véve – az ítéletábrák szerepének erősítésével a jelen pályázat benyújtója több szakmai tanulmányban foglalkozott. Számos ezzel kapcsolatos probléma megoldását segítheti elő az elektronikus kommunikáció lehetőségeinek kiszélesítése, ezáltal a hatásköri és illetékességi szabályok átgondolása.

Azzal együtt, hogy az ítélőtábla bírái elsődlegesen az alapos, szakmailag kiemelkedő ítélkezés feladataira koncentrálnak, megállapítható, hogy jelentős mértékben vesznek részt a bírói szervezet tagjainak képzésében, gyakorlati tapasztalataik megosztásában, jogszabályok véleményezésében, joggyakorlat-elemzésben. Három kolléga a Jogi Szakvizsga Bizottság tagja, egy bíró európai uniós szaktanácsadó, egy bíró az elsőfokú szolgálati bíróság tagja, egy bíró a közelmúltig a Bírósági Fegyelmi Végrehajtói Bizottságban vállalt szerepet, többen felkérésre rendszeresen közreműködnek az ügyvédek képzésében. A többlet vállalatokon felül a kiemelkedő munkaterhet igazolja a 2019. évben a Fővárosi Ítélőtábla, a 2021-22. évben a Kúria ítélkezési tevékenységébe, az eredeti feladatok megtartása mellett történő besegítés.

A kollégium nem ítélőtábla tagjaival is kiváló az együttműködés; a törvényszéki kollégiumvezetők rendszeresen egyeztetnek a jogalkalmazási kérdésekről, gyakoriak a közös tanácskozások, részt vállalnak a kollégiumi ülések szakmai előterjesztéseiben, és megfelelően közvetítik az ítélőtábla részéről megfogalmazott álláspontokat, javaslatokat.

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatáról szóló 6/2015 (XI.30.) OBH utasítása 125. §-ának (1) bekezdése szerinti, az igazgatási ellenőrzési tevékenységről történő folyamatos beszámolás alapján a tárgyalási napok számát, a tárgyalási napok kihasználtságát, a bírói munka hatékonyságát, az érkezett ügyek sorrendben történő feldolgozását, a soronkívüliség érvényesülését, az első bírói intézkedés határidejét és tárgyalás kitűzésének időszerűségét, a kurrenciális ügyintézés időszerűségét, az új tárgyalási határnap kitűzését, a határozatok írásba foglalásának időszerűségét, az iratok felterjesztésének időszerűségét, az ügyviteli szabályok megtartását, a panaszok intézését és a peren kívüli területeket érintően végzett ellenőrzés nem tárt fel olyan hibát, hiányosságot, mulasztást, rendellenességet, amelyek kiküszöbölése intézkedést tett volna szükségessé.

Mindezek alapján annak, aki a Debreceni Ítélőtábla Polgári Kollégiumának vezetését vállalja, elsősorban abból kell kiindulnia, hogy azok az eredmények, amelyek az időszerű, az egyes tanácsok közötti arányos, a felülvizsgálati eljárásokból következően eredményes, magas színvonalú ítélkezésben nyilvánulnak meg, a jövőben is fennmaradjanak; erre garancia az ítélőtábla bíráinak szakmai igényessége, állandó fejlődésre törekvése, a felmerülő szakmai kérdések folyamatos kutatása és megvitatása.

A 2016-2022. kollégiumvezetői időszak eredményei

A pályázatot benyújtó kollégiumvezető a 2016-2022. években is ellátta a Debreceni Ítéltábla Polgári Kollégiumának vezetését, így lehetőség van annak az összefoglalására, hogy melyek azok az eredmények, amelyek fenntartása, fejlesztése indokolt, milyen szakmai törekvések továbbvitele szükséges.

A 2016. és 2022. között szervezett **kollégiumi ülések** – követve az előző kollégiumvezetők által kialakított gyakorlatokat – igyekeztek feltárni azokat a jelentős szakmai kérdéseket, amelyek széles körben megvitatása indokolt, egyben törekedtek ezen túl magas színvonalú, gyakorlatias szemléletű előadások, konzultációk biztosítására. Hagyomány egy alkalommal olyan regionális kollégiumi ülés szervezése – a 2021. évtől a Munkaügyi Kollégiummal együttesen –, amelyen a régió valamennyi polgári ügyszakos bírāja részt vehet. A regionális kollégiumi üléseken 2016. és 2022. között előadást tartottak ez egyes hivatásrendek (ügyészek, ügyvédek, közjegyzők, végrehajtók) képviselői az új polgári perrendtartás kihívásairól; prof. Dr. Wopera Zsuzsa, egyetemi tanár (Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári Eljárásjogi Tanszék), a polgári perrendtartás reformjával, az új szabályozási rendszer kialakításával, továbbá a kapcsolódó jogszabályok előkészítésével összefüggő feladatok irányítására és összehangolására megbízott miniszteri biztos (Igazságügyi Minisztérium) „*A polgári perrendtartás megújítása*” címmel; dr. Szalay Péter alkotmánybíró „*A személyiségi jogi jogvitákat érintő 2017. évi alkotmánybírósági határozatok*” címmel; prof. dr. Menyhárd Attila tanszékvezető egyetemi tanár, a Kúria elnöke által létrehozott Új Ptk. Tanácsadó Testület elnöke „*A járványügyi helyzet jogalkalmazási kihívásai a kötelmi jogban*” címmel; prof. dr. Vékás Lajos professor emeritus (ELTE-ÁJK Polgári Jogi Tanszék), a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja „*Sérelemdíj – a kodifikáció szándéka és a gyakorlati megvalósulás*” címmel. A kollégiumi ülések foglalkoztak – a teljesség igénye nélkül – a T/11900. számú törvényjavaslattal kapcsolatos bírósági véleményeknek és a várható jogalkalmazási problémáknak a bemutatásával, a fellebbezhető végzésekkel az új polgári perrendtartásban és ehhez tartozóan a nemperes eljárásokban, a büntetés-végrehajtási intézetekkel szemben indított kártérítési perek aktuális kérdéseivel, a keresetváltoztatással – az 1952. évi Pp. hatálya alatt – a kötelező jogi képviselethez kötött perekben, a sérelemdíj alkalmazásának gyakorlati kérdéseivel, a felszámoló felmentésével a másodfokú eljárásban, a közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítésének eljárásjogi előfeltételével, a keresetindítási határidő meghatározásával az elektronikus úton benyújtott keresetlevél esetén, a meg nem engedett

pertársaság törvényi jogkövetkezményeivel a 2017. december 31. napjáig indult perekben, törvénymódosító javaslat indokoltságáról a 2018. január 1. napját követően induló „devizahiteles perekben” is alkalmazandó kötelező jogi képvisellel kapcsolatban, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények alkalmazási határaival, a végrehajtási költségek jogalkalmazási kérdéseivel, a keresetlevél előterjesztéséhez fűződő joghatások fenntartásának ügyviteli és eljárási kérdéseivel a Pp. hatálya alatt indult perekben, a kártérítési felelősséggel a közhatalmi szerv alkalmazottjának szándékos magatartásáért, a keresetváltogatás értelmezésével az orvosi kártérítési perekben, a büntetés-végrehajtás során történő munkáltatással kapcsolatos igények egyes kérdéseivel, a közös tulajdonban végzett és az ingatlan értéknövekedésével járó beruházások megtérítésének egyes jogalkalmazási kérdéseivel, a végrehajtási jog elévülésének és a végrehajtással érintett követelés elévülésének jogalkalmazási problémáival, a teljesítőképesség igazolásával az elővásárlási jog gyakorlása tárgyában indult perekben, a veszélyhelyzeti perrendben a tanúvallomás írásbeli formában beszerzésével, a perfelvételi szakban az eljárás a Veir. 21. § (4) bekezdése szerinti akadályoztatottsága megállapításával, a veszélyhelyzeti perrend alatt személyi állapotot érintő perekben a fél által a perrendtartás szerint személyesen megtehető nyilatkozatok beszerzésével, a vezető tisztségviselő a Ctv. 118/B. §-án alapuló felelősségének megállapításával, a vezető tisztségviselői megbízás kezdő időpontjának meghatározásával, a sajtó-helyreigazítást megelőző eljárás megindítása határidejének elmulasztásával mint perakadályt érintő gyakorlati problémával, a keresetváltogatás megújult szabályozásával, a visszvégrehajtás és a jogalap nélküli gazdagodás elhatárolásával, a felszámolási eljárásban hozott záróvégzés végrehajthatóságával, a közbenső ítélet és a perfelvétel lezárása összefüggésével, a NAV hatáskörébe került végrehajtással összefüggésben felmerült átmeneti szabályoknak a gyakorlati kérdéseivel, a károsult közrehatásának értékelésével a hozzátartozói igények érvényesítése esetén, a pártfogó ügyvédi munkadíj viselésének gyakorlati kérdéseivel, a Pp.-n kívül szabályozott eljárásokban hozott végzések elleni fellebbezési joggal, a kényszertörlési eljárás megváltozott szabályainak jogalkalmazási kérdéseivel, a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítése iránti nemperes eljárások várható jogalkalmazási kihívásaival, az utólagos bizonyítás jogalkalmazási kérdéseivel, a csatlakozó fellebbezés korlátjaival, az eljárás elhúzódása miatti kifogás gyakorlatával, a keresetlevél a Pp. 176. § (2) bekezdés b)-c) pontjaiban írt hiányainak a másodfokú eljárásban észlelésével.

2020. április 1. és július 31. között a Polgári Kollégium vezetője látta el az újonnan alakult Munkaügyi Kollégium szakmai vezetésének feladatait; két alkalommal, 2020. május 14-én és

2020. június 4-én munkaügyi kollégiumi ülést szerveztem. Az előző foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy 2020. április 1-jétől a még folyamatban lévő, az 1952. évi Pp. hatálya alatt indult közszolgálati jogvitákat munkaügyi vagy közigazgatási perként kell-e tárgyalni, azokat elsőfokon valamennyi törvényszék vagy csak a közigazgatási kollégiummal működő törvényszékek, másodfokon a Kúria vagy az ítélőtáblák bírálják-e el, és ennek a kezdeményezésnek lett az eredménye a Kúria 1/2020. KPJE jogegységi határozata; az utóbbi véleményt nyilvánított a munkaügyi kollégiumvezetői pályázatokról.

A tanácsok működése során felmerült szakmai problémák megoldása elsődlegesen a **tanácselnöki értekezletek** által történtek: az értekezletek rendszeresen megbeszélést folytattak a tanácselnöki feljegyzések tapasztalatairól, a tárgyalások kitűzésének aktuális rendjéről, előkészítették a kollégiumi ülések programjait, azokon rendszeresen beszámoltam a Civilisztikai Kollégiumvezetők aktuális Országos Tanácskozásáról,; témája volt ezen felül az értekezleteknek – többek között – a jövőben keletkező jogokra és követelésekre kiterjedő zálogjog jogosultjának a felszámolás kezdő időpontját követően esedékes követelésre jogosultsága, a szakértői díj kiutalásának gyakorlata, az e-mail útján érkezett beadványok hatályosságának értelmezése, a Fővárosi Ítélőtábla nevében hozott határozatok feltöltése a Kúria határozatainak adatbázisába, az érdekképviselői szervezet jogtanácsosa által ellátott perbeli képviselő gyakorlati problémája, az új polgári perrendtartás időbeli hatálya, az új jogszabályok rövidítése, a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személyek által a személyiségvédelem szankcióinak érvényesíthetősége, a fellebbviteli főügyészség által benyújtott fellebbezés kézbesítése, határozatok anonimizálása, a folyamatban lévő ügyekben az Itv. 2018. november 24-től módosított 57. §-a (1) bekezdése a) pontjának az alkalmazása, a bíróság kizárása a törvényszéki végrehajtás során, a rendkívüli ítélkezési szünet elrendelése következtében szükséges intézkedések, a felmerülő jogalkalmazási kérdések a 229/2020. (V. 25.) Korm. rendelet (Módr.) alkalmazását érintően, a fellebbezési jog a jogi személy határozatai végrehajtásának a felfüggesztése iránti kérelmet elutasító döntés ellen, a gyorsított per gyakorlati problémái, az ítélőtábla kijelölési gyakorlata az elfogultságon alapuló kizárási ok bejelentése esetén, állásfoglalás a Szegedi Ítélőtábla által a bírósági iratról kiadott másolatért fizetendő díjak tárgyában kezdeményezett jogszabály-módosításról, a bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatos gyakorlat, a jogi személy szavazati joggal nem rendelkező tagjának keresetindítási joga, az ítélet kézbesítése a határozat meghozatalának és kihirdetésének elhalasztása esetén, a 182/2021. (IV. 16.) Korm. rendelet aktuális jogalkalmazási kérdései, a perköltség idegen pénznemben meghatározása, az intézkedési határidő a fellebbezés

tárgyaláson kívüli elbírálására, a költségkedvezmény terjedelme a közjegyző által elrendelt végrehajtási eljárásban, rendelkezés a beszámítási kérelem elutasításáról, a Pp. 20. § (3) bekezdés af) pontjának alkalmazhatósága az Ügyvédi törvény 87. §-ának (4) és (5) bekezdésére alapított perekre.

2020. szeptember 1-jéig működött a Debreceni Ítéltábla szervezetében **az új Pp. hatályosulását támogató helyi munkacsoport**, amely ülésein a régió bírósági ítélkezésének folyamatos figyelemmel követése alapján rendszeresen tárgyalta a felmerülő jogalkalmazási kérdéseket. A csoport ülésein meghívottként gyakran vettek részt más munkacsoportok vezetői, mind személyesen a régió bírái közül, mind Skype alkalmazás útján az ítélőtábla illetékességi területén kívül működő kollégák. Az ülések állást foglaltak a 2018. január 1-jén hatályba lépett polgári perrendtartás helyi szinten felmerülő aktuális gyakorlati problémáiról és a Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozásának a Pp. gyakorlatát érintő kérdéseiről, megfogalmaztak jogszabály-módosítási javaslatokat.

Az ítélőtábla kollégiumvezetői korábban is rendszeresen egyeztettek informálisan a felvetődő jogalkalmazási problémákról, azonban a járványügyi veszélyhelyzet kényszerű kommunikációs csatornáit világították rá a Skype útján szervezett tanácskozások egyszerű megszervezésének és lebonyolításának előnyeire. Számos olyan jogalkalmazási felvetést volt szükséges hatékonyan megvitatni, amelyek az országos gyakorlat felmérését, egységes álláspontok keresését indokolták. Ebből a célból a 2020. évtől kezdődően számos alkalommal került sor **az ítélőtáblai polgári kollégiumvezetőknek – Skype útján szervezett – tanácskozására**, amely tanácskozások érintették – többek között – az újonnan bevezetett veszélyhelyzeti perrend azonnali egyeztetést igénylő lényeges jogértelmezési kérdéseit, a Veir I. és annak módosítása aktuális gyakorlati felvetéseit, a Pp. szükséges módosításaival kapcsolatban felmerült egyes kérdéseket, a 2021. január 1-jén hatályba lépő „Pp. novella” alapján felvetett jogalkalmazási problémákat, a kizárási ügyek intézésével kapcsolatban országosan felmerült gyakorlati problémákat, a Veir. II. a polgári peres és bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó rendelkezések eltérő alkalmazását szabályozó rendelkezések értelmezésével felmerült problémákat, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.) 117/C. §-ának értelmezésével felmerült egyes kérdéseket.

Ugyancsak a Skype alkalmazásának elterjedése tette lényegesen hatékonyabbá az illetékességi területén működő törvényszékek kollégiumvezetőivel egyeztetéseket. A 2020. évtől kezdődően

számos alkalommal került sor **Debreceni Ítéltábla Polgári Kollégiuma vezetőjének és az illetékességi területén működő törvényszéki kollégiumvezetőknek a tanácskozására**, amelyek érintették – többek között – a Veir. alkalmazásával kapcsolatban felmerülő jogértelmezési kérdéseket, a kijelölés céljából felterjesztés problémáit, a „Pp. novella” alapján felvethető jogalkalmazási kérdések feltárását, a szülői felügyelet gyakorlásának megváltoztatására irányuló keresetekkel összefüggésben a jogszabályi környezet megváltozásának következményeit.

A gyakorlati ismeretek megosztásának fórumaként alakult ki egy olyan, a jövőben is fejlesztendő gyakorlat, amely a régió bíróságainak illetve a teljes bírósági szervezetrendszernek az adott jogterülettel foglalkozó **bíráinak konzultációja** révén kíván hozzájárulni a jogalkalmazás fejlesztéséhez. Így 2020. szeptember 25-én a régió végrehajtási pereket tárgyaló bíráival a vitatott értelmezési kérdésekről, 2021. június 21-én a régió orvosi kártérítési pereket tárgyaló bíráival a fejlődési rendellenességgel született gyermek felnevelési költségeit érintő jogalkalmazás áttekintéséről, 2022. március 25-én az igazságügyi orvosszakértő polgári perekben alkalmazásával kapcsolatban felmerült jogalkalmazási kérdésekről, 2022. április 28-ra pedig a fizetési meghagyásos eljárások és a fizetési meghagyásos eljárással indult perek jogalkalmazásáról szerveztem regionális illetve országos konzultációkat.

Kollégiumvezetői megbízásom mellett törekedtem az ítélezési feladatokban folyamatos részvételre: 2022. március 23-ig részben a Pf.I., 2022. március 24-től egészben a Pf.II. tanács tanácselnöki feladatait láttam el, a Kúrián 2021. október 15. és 2022. február 14. közötti kirendelés során vezettem a Pfv.VIII. tanácsot.

Mindezen túl közreműködöm az ügyszakhoz kapcsolódó elnöki panaszra javasolt válaszok előkészítésében, valamint ellátom az ítéltábla elleni eljárásokban a képvisellel kapcsolatos feladatokat.

Tagja voltam a 2019-2020. évben az Igazságügyi Minisztérium által felállított, a Pp. hatályosulását vizsgáló munkacsoportnak, 2015-2017 között az Országos Bírósági Hivatal Polgári Perrendtartás Kodifikációs Munkacsoportjának, 2016-2017 között az Országos Bírósági Hivatal a Közigazgatási perrendtartás kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott munkacsoportjának, 2018 és 2020 között az Országos Bírósági Hivatal elnöke által létrehozott, az új Pp. hatályosulását támogató munkacsoportjának, ugyanebben az

időszakban elláttam a Debreceni Ítéltábla szervezetében működő helyi munkacsoport vezetését. Tagja vagyok 2010-től a Jogi Szakvizsga Bizottságnak, a 2016. évtől rendszeresen a Mailáth György Tudományos Pályázat Bíráló Bizottságának, 2016-tól a Fogalmazói Felvételi Versenybizottságnak, 2021-től az Országos Bírósági Hivatal elnöke által a központi képzési feladatok szakmai támogatására és a képzések minőségbiztosítására felállított szakértői csoportnak.

Szervezője illetve szakmai felelőse voltam a *Kártérítés a Munka Törvénykönyvében* című, a Debreceni Ítéltáblán 2016. október 13-án; a *Közérthetőség és szakszerűség a bírósági jogalkalmazásban* című, a Debreceni Ítéltáblán 2017. április 4-én; *Az új Ptk. – Sérelemdíj gyakorlati alkalmazásának kérdései* című, a Debreceni Ítéltáblán 2017. május 8-án; *Az új Ptk. alkalmazása során felmerült jogalkalmazási kérdések* című, a Debreceni Ítéltáblán 2017. május 11-én, *Az új nemzetközi magánjogról szóló törvény bevezetéséhez kapcsolódó képzés* című, a Debreceni Ítéltáblán 2018. május 4-én, *Az új Ptk.-nak a szerződésszegéssel és a szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó szabályai, ezek alkalmazása az egyes szerződéseknél* című, 2020. októberében-novemberében országosan, *A Pp. aktuális kérdései* című, a 2021. évben országosan, *Az anyagi pervezetés a gyakorlatban* címmel a Debreceni Ítéltáblán 2021. május 4-én és május 21-én tartott képzéseknek; részt vettem *A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítése* című, 2021. november 16-án és 2022. február 11-én a Pécsi Törvényszék, a Pécsi Ítéltábla, a Debreceni Törvényszék és a Debreceni Ítéltábla bíráinak részvételével tartott workshop szervezésében. Tagja voltam a gyógyulási (túlélési) esély csökkenésével (elvesztésével) kapcsolatos ítélkezési gyakorlat vizsgálatára felállított, valamint a sérelemdíj alkalmazásának gyakorlata tárgykörében létrehozott joggyakorlat-elemző csoportnak. A bírósági szervezetrendszer számos képzésében tartottam előadásokat. Mindezen feladataim ellátása során számíthattam a kollégium tagjainak támogatására, és igyekeztem a tapasztalatok minél alaposabb megosztására.

Elvi jelentőségű döntések összegyűjtése – a tanácselnökökkel folytatott folyamatos konzultáció alapján – a kollégiumvezető feladata, amely döntések közül számos, a Debreceni Ítéltábla Polgári Kollégiumának valamennyi tanácsát érintő határozatot közzétettek egyrészt a havonta megjelenő Bírósági Döntések Tára, másrészt a negyedévente megjelenő Ítéltáblai Határozatok folyóiratban. A szerkesztőbizottság tagjaival rendszeresen, Skype alkalmazásával folytatunk megbeszélést, amelyek során elhangzott érveket és ellenérveket ugyancsak igyekszem

megosztani. Az elmúlt hat évben nagy mennyiségben történtek a folyóiratokban az ítélőtáblai határozatok közzétételei, amelyek igazolják a joggyakorlat alakításában kiemelkedő közreműködést. A közzétételre javasoltak közül megjelentetett elvi jelentőségű döntésekről a kollégiumvezető külön – az elvi döntés számát, az ítélőtáblai határozat számát és az érintett jogértelmezési kérdést tartalmazó – nyilvántartást vezet.

A munkaügyi kollégiumvezetői kinevezést követően a Polgári és a Munkaügyi Kollégium vezetője rendszeresen egyeztet a közös szakmai kérdésekről, kölcsönösen megosztjuk szakmai tapasztalatainkat. Rendszeresen konzultációk történnek ezen felül más ügyszakok szakmai vezetőivel az eljárási törvények aktuális kérdéseiről.

Jövőbeli tervek

Az ítélőtábla a működését az Országos Bírósági Hivatal által meghatározott személyi és tárgyi feltételekhez igazodóan, felelősen és a hatékony munkavégzés előmozdítása céljából szervezi meg.

Kollégiumvezetővé kinevezésem esetén folytatni és fejleszteni szeretném a megelőző hat évben szakmai vezetőként végzett munkát. Hangsúlyt szeretnék helyezni *az eredmények megőrzésére*, a hatékony és időszerű ítélkezés fenntartására. Mindennek a folyamatos nyomon követésére a bevált módszerek alkalmazásával kerül sor, az azonnali intézkedést igénylő esetleges hiányosságok nyomban elhárítása mellett.

Az eredmények megőrzésén túl kollégiumvezetővé kinevezésem esetén a jövőben a következőkben részletezendő tevékenységekre is koncentrálni szeretnék úgy, hogy ezeknek a területeknek az elkövetkező hat évben a jelentkező feladatok felmerüléséhez igazodó állandó és folyamatos fejlesztését tűzöm ki célul.

Az *elektronikus technológiák* nyújtotta előnyöket mind nagyobb részben szeretném kihasználni. A járványügyi helyzet egyik bár kényszerű, de hasznos tanulsága volt, hogy lényegesen hatékonyabbak, könnyebben megszervezhetőek és a közreműködők számára is számos – mindenekelőtt a rendelkezésre fordított időben jelentkező – pozitívumot jelentenek az elektronikus felületen szervezett megbeszélések és képzések. Mindezek által sokkal nagyobb a lehetőség az országos gyakorlat megismerésére és megbeszélésére is. Ezen felül is indokolt

olyan jogszabályi kezdeményezések támogatása, amelyek az elektronikus kommunikáció hatékonyságát használják fel a munkaszervezés eredményességének, az arányos ügyelosztásnak az elérése céljából. A bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránt indított gyorsított perről szóló 2020. évi LXX. törvény egy olyan, egységes perszerkezetű eljárást vezetett be, amely előtérbe helyezte a tárgyaláson kívüli elintézését illetve az e-tárgyalások biztosítását; indokolt lehet annak az átgondolása, hogy hasonló megoldások más jogvitákban is bevezethetők lennének, amelyek a későbbiekben az illetékességi szabályok meghaladásához és így arányosabb ügyérkezéshez is vezethetnének.

Támogatandónak tartom a *bírósági titkárok* a szakmai munkába szélesebb körben bevonását. Lehetőséget kell adni időnként a járásbírói ítélezésében részvételükre, a fogalmazóképzésben közreműködésükre, tudásuk hasznosítására a konzultációk előkészítő anyagaiknak elkészítésében. Régóta esedékes olyan fórum biztosítása, ahol a más-más szervezeti egységekben működő titkárok ki tudják cserélni tapasztalataikat és együtt tudnak működni a Kúrián foglalkoztatott főtanácsadókkal is.

A rendelkezésre álló kommunikációs csatornákon folyamatosan tájékoztatni kell az ítélőtábla bíráit és bírósági titkárait az *Alkotmánybíróság*, az *Emberi Jogok Európai Bírósága* és az *Európai Unió Bírósága* joggyakorlatáról.

Kollégiumvezetői tisztségem mellett is koncentrálni kívánok az *ítélkezési tevékenységre* – egyetértve dr. Toma Attila elnökhelyettesi pályázatában megfogalmazott azon kitételrel, hogy a bírósági vezető is elsősorban bíró és csak azután vezető –, hiszen a szakmai vezetés alapvető feltétele a gyakorlatra mind szélesebb körben rálátás, a megoldandó nehézségekről való közvetlen tapasztalatszerzés.

A következő évek várható jogalkalmazási kihívása az *eljárások elhúzódása miatti vagyoni elégtétel* bírósági gyakorlatának alakulása; ebben a részben továbbra is rendszeres szakmai konzultációra törekszem az ügyekben hatáskörrel rendelkező bíróságokkal, bevonva ezekben a konzultációkba a Kúriát és az Országos Bírósági Hivatalt.

Fontos feladat az *egységes jogi személy nyilvántartás* kialakításából eredő feladatokra is felkészülni: állandóan figyelemmel kell kísérni ezen a területen jelentkező gyakorlati

nehézségeket, keresni az indokolt megoldásokat. Érdemes áttekinteni a jogegységi eljárással megteremteni kívánt korlátozott precedensrendszerből következő jogalkalmazási feladatokat is.

A 2018. január 1-jén hatályba lépett *Pp.* és annak első átfogó módosítása, a 2021. január 1-jétől hatályba lépett „*Pp. novella*” változatlanul számos olyan értelmezési nehézséget vet fel, amelyek *folyamatos figyelemmel kísérése*, helyi és országos szinten megvitatása szükséges. A konzultációk eredményeképpen aktívan kívánom kezdeményezni a jogegység megteremtéséért felelős Kúria eljárását illetve az indokolt jogalkotói beavatkozásokat haladéktalanul jelzem a jogszabályok kezdeményezéséért felelős Országos Bírósági Hivatal felé.

Fontos, az eltelt immár hosszabb időszakra tekintettel, a 2014. március 15. napján hatályba lépett *Ptk. gyakorlatának összegzése*, ezzel kapcsolatos értékelések elkészítése.

A közeljövőben számos jelentős *jogszabály reformja* várható, a jogszabályok előkészítésének, véleményezésének folyamatát nyomon követni, észrevételeinket, javaslatainkat alapos konzultációt követően megfogalmazni kívánom.

Fenn szándékozom tartani, hogy a *kollégiumi ülések* és a *tanácselnöki értekezletek* az aktuális gyakorlati felvetésekkel foglalkozzanak, elősegítsék a hatékony és eredményes ítélkezést; évente egy alkalommal olyan regionális kollégiumi ülés megszervezése szükséges, amely a szakmai kérdések megvitatásán felül magas színvonalú előadásokat, konzultációkat is magában foglal. Az ülések előkészítésébe aktívan be kívánom vonni a kollégium tagjait.

Folytatni szeretném azt a gyakorlatot, hogy az *ítélőtáblák polgári kollégiumvezetői* rendszeresen foglalkozzanak a felmerülő jogalkalmazási kihívásokkal, így segítve elő egymás gyakorlatának megismerését, a lehetséges megoldások keresését.

Továbbra is indokoltnak tartom a *törvényszéki kollégiumvezetőkkel* folytatott rendszeres konzultációt, a régió egységes jogalkalmazásának előmozdítása, a jelentkező problémák feltárása és megoldása érdekében.

Fejleszteni szeretném a más jogászai szakmákkal és a jogalkalmazásban közreműködőkkel fennálló *szakmai kapcsolatot*: a koncentrált, a bírósághoz forduló felek jogainak érvényesülését biztosító, időszerű jogalkalmazás nem kerülheti el a közjegyzőkkel, a végrehajtókkal, a jogi

segítségnyújtó szolgálat munkatársaival, az igazságügyi szakértőkkel történő konzultációkat. Közre kívánok működni annak a feltárásában, hogy mely hivatásrendekkel és milyen mélységben szükséges a kooperáció.

Határozott szerepet kívánok folytatni az országos és helyi *képzések szervezésében*, ennek során igyekszem megkeresni azokat a témákat, amelyek széles körben áttekintése elengedhetetlen, javaslatokat tenni a képzések tematikájára, előadóra.

A jövőben is törekszem olyan széles körű *szakmai konzultációk* megszervezésére, amelyek az adott jogterületen működő bírák közreműködésével tekintik át az aktuális felvetéseket.

Meg kívánom őrizni a jó kapcsolatot a *Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karával*, az oktatási tapasztalatokat fel szeretném használni a bírósági képzésekben, folytatni szándékozom a Jogi Klinika programot, amely keretében az érdeklődők lehetőséget kapnak a bírósági munka megismerésére.

Mindezen túl az igazgatási és szakmai vezetőknek fel kell készülniük olyan *előre nem tervezhető helyzetekre* is, amelyekre a jelen pályázat elkészítésekor még nem lehet számítani; azonban úgy kell kialakítani a kollégium tagjaival, más kollégiumvezetőkkel, más ügyszakokba tartozó kollégákkal, a Kúriával és az Országos Bírósági Hivatallal a kapcsolatot, hogy a meglévő erőforrások, tudás, tapasztalatok és kommunikációs csatornák alkalmasak legyenek a nem előrelátható, de megoldandó körülmények kezelésére is. Így nyilván nem lehetett előre számítani a járvány kihívásaira vagy olyan, a szerves jogfejlődéstől részben eltérő jogszabályok hatályba lépésével kapcsolatos feladatokra, mint amilyenek a gyorsított perek vagy az eljárások elhúzódása miatti vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárások bevezetéséből adódtak. A határozott és rugalmas együttműködés fenntartása és fejlesztése olyan alapvető követelmény, amelyet a kollégiumvezetőnek elő kell mozdítania; mindezt kiemelten figyelmet kívánok fordítani.

Zárszó

A Debreceni Ítéltábla Polgári Kollégiumának a vezetése megtisztelő és felelős megbízatás. Igyekeztem a rám háruló feladatoknak a legjobb szakmai tudásomnak megfelelően eleget tenni és erre törekszem a jövőben is. Remélem, hogy a kollégium tagjai és a pályázat elbírálója az

előző hat évben kollégiumvezetőként folytatott tevékenységem és a pályaműben előadott, az eredmények megőrzésére és fejlesztésére irányuló jövőbeli tervek alapján alkalmasnak talál a tisztség további betöltésére.

Debrecen, 2022. április 4.

dr. Pribula László